

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro Quinto Decretalium. In Quo De Judicio, Seu Ordine Judiciario criminali, nec non de criminibus Ecclesiasticis, & secularibus ... agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1677

Titulus. X. De His, qui filios occiderunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98302](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98302)

cessus à fide Catholica, sed transitus ad falsam aliquam sectam; & ut sic est infidelitas ejus speciei, ad quam fit transitus, ut Judaismus, Paganismus, vel Atheismus, cit. n. 2. Resp. secundò, Apostata à fide ipsiusdem poenis puniuntur, quibus heretici, n. eod. Qui Baptismum spontè receperunt, compellendi sunt, ut prioris sectæ ritus dimittant, & Christianam fidem de novo susceptam observent, c. Quidam. 4. h. t. n. 3.

§. II. De Apostatis ab Ordine Clericali, & à Religione, & poenis eorum.

Quæ. I. Quis dicatur apostata ab Ordine Clericali, & quomodo puniatur? Resp. is, qui à Statu Clericali, suscepto Ordine sacro, seu majore, cui votum castitatis est annexum, ad statum conjugalem, vel laicalem conversationem, dimisso habitu Clericali, sine dispensatione transit, Apostata ab Ordine dicitur. Item si Clericus in Minoribus constitutus, & beneficium habens Ecclesiasticum, eo retento, ad nuptias transeat, vel ad statum laicorum, propriâ auctoritate, dimisso habitu Clericali, apostata censetur: secus est, si talis beneficium non habeat, n. 4. Resp. secundò, poenæ apostatæ ab Ordine Clericali sunt primò, excommunicatio non lata, sed ferenda. Secundò, poenâ infamiae, quam ipso facto incurrit. Tertiò, si Clericus Apostata, dimisso habitu Clericali, & tonsurâ, monitus habitum non reasumpserit, perdit privilegium Ordinis Clericalis, ita ut percutiens illum non incidat in excommunicationem, c. Præerea, t. h. t. ubi habetur, quod tales Clerici, si in criminibus deprehensi teneantur, per censuram Ecclesiasticam, sive excommunicationem percutientis non liberentur: quamvis alij hoc intelligant de Clerico in Sacris constituto, quod si monitus in Apostasia persistat, omni privilegio Clericali, etiam fori, sit privandus, n. 5. Si non constet de Apostasia ab Ordine, & Statu Clericali: Clerici tamen graviter infamati sint de Apostasia, quia habitum dimiserunt, tum non sunt tolerandi in habitu seculari, sed per censuram cogendi ad se, deficiente probatione, canonicè purgandum, c. Tunc, 3. h. t. n. 6. Item Clerici apostatæ, qui dimisso habitu, detinentur in carcere, & nec minis, nec blanditijs adduci possunt, ut habitum reassumant, possunt sub gravi custodia asservari, ita ut miseram vitam ducant, donec resipiscant, c. A nobis, 5. h. t. n. 7. deducuntur quædam corollaria, n. eod. Quæ. 2. Quis sit, & dicatur Apostata à Religione, seu Statu Religioso, & quas poenas incurrat? Resp. primò, Apostata à Religione est, qui, sine licentia Superioris sui, ab Ordine Religioso, quem professus est, recessit cum proposito nunquam redeundi. Unde duo ad Apostasiam requiruntur, ut sine licentia Prælati sui discesserit ab Ordine Religioso: deinde ut ad alium Ordinem Religiosum non transierit, n. 8. Resp. secundò, prima poenâ Apostatarum à Religioso Ordine est, quod ipso jure excommunicationem incurrant. Sed probabilius est, solum excommunicatos esse illos, qui temerè habitum suæ Religionis dimittunt, etiam absque animo apostatandi, seu Religionem omnino dimittendi, n. 9. Secunda poenâ est, quod Monachus in Apostasia ordinatus non possit ministrare in illo Ordine suscepto, etsi deinde Abbati suo fuerit reconciliatus, & poenitentiam egerit, sine dispensa-

tione S. Pontificis, c. ubi, h. t. n. 10, quem tenent suspensionem non incurrit, qui durante apostasia nōres Ordines suscepit, n. eod. Additur etiam poenâ apostatarum à Religione, quod postquam emendati ad pristinam Religionem fuerint, non possint eligi in Prælatos Religionis delectæ. Sed probabilius est, hanc poenâ illis non incurri, cum nullum Jus extet eos indubitanter ad Prælaturas, n. 11.

§. III. De reiterantibus Baptismum, & poenis.

Baptismus semel legitime collatus remanere debet, cum indelebilem Characterem imprimat, n. 12. Quæ. 1. Quæ sit poenâ reiterantis Baptismum? Resp. primò, qui alium Baptismum iterum crassam ignorantiam, iterum baptizatus, ab ordine regularis fit, ita ut ad Ordinem, solum frequenter promoveri non possit. Idque indubitanter de laico dictum ejus sit publicum, c. 2. h. t. ubi idem in ministrante rebaptizanti, ergo multo magis laicum habet in ipso rebaptizante, n. 13. Resp. secundò, Diaconi, Subdiaconi, Acolyti, qui ministrant Sacerdoti rebaptizanti, non incurrent irregularitatem, si peccatum eorum est occultum, tunc irregulares, ita ut ad Ordinem frequentius ascendere non possint, si factum eorum est publicum, nulli Religiosi facti, cum ipsi dispensentur, c. 2. h. t. n. 14. Resp. tertiò, qui scienter se absolunt, & hoc occasione rebaptizari sunt, simpliciter sunt irregulares, ita ut ad Ecclesiasticos Ordines nullo modo promoveri possint, in qua irregularitate solus S. Pontifex dispensare potest, n. 16. Quæ. 2. An qui in Sacramento Confirmationis alicui contulit, vel illam scienter suscepit, fiat irregularis? Resp. negativè, quia id Jure Canonico non est expectandum. Postremò qui scienter Baptismum reiterant, infamiam, si Clerici sint, deponendi sunt, Latet vero communicandi, nec ordinari possunt, cit. n. 17. fine.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS.

c. 1. n. 5.	c. 4. n. 34.
c. 2. n. 14.	c. 5. n. 7.
c. 3. n. 6.	c. 6. n. 10.

TITVLVS X.

DE HIS, QUI FILIOS OCCIDERUNT.

Quæ. I. Quid sit parricidium, & quibus poenis committatur? Resp. parricidium proprie committitur, quando quis occidit proprium patrem, matrem etiam naturalem tantum, & illegitimam, postea verò & nomen, & poenâ parricidij extenditur ad parentes, qui filios occiderunt. Imò etiam parricidium committitur, ejusque poenâ incurritur, si filius occidit avum, vel aviam, vel alios ascendentes, vel e contra, si parentes occidant nepotes ex filijs, omnesque alios descendentes. Secundò, si filius, vel socrus occidat generum, aut maritum, vel e conversâ. Tertiò, si frater occidat fratrem, vel sororem. Quartò, si alij consanguinei collaterales occiderint, & poenitentiam egerint, sine dispensa-

TITVLVS XII.

DE HOMICIDIO VOLUNTARIO,
vel casuali.SECTIO I. De homicidio in genere, & in specie de
homicidio voluntario iniusto.§. I. Quid sit homicidium in communi, & quo-
modo dividatur?

ASSERTIO I. Homicidium est occisio hominis
ab homine facta, vel clarius, qualibet exanimatio
hominis, seu humani corporis violenter ab homine
facta, quâ anima à corpore separatur, n. 1. Ass. 2.
Homicidium (scilicet corporale) aliud est volunta-
rium, aliud involuntarium, seu casuale. Volunta-
rium, vel est licitum, vel illicitum; hoc rursus vel
est directè voluntarium, siue per se intentum: vel est
saltem indirectè voluntarium, in causa, adeo propin-
qua, ut moraliter certò homicidium sit secutur-
um, etsi in se formaliter, & explicite non intenda-
tur. Homicidium voluntarium, sed licitum, ac ius-
tum, est vel necessarium, ac defensivum, vel est puni-
tivum, quod publicâ auctoritate Magistratûs fit ad
punienda delicta. Homicidium verò casuale est,
quod casu præter intentionem, causam dantis, fit.
Idque vel nullo modo est voluntarium, nec indirec-
tè, sed merè casualiter, seu casu fortuito fit, vel non-
nisi in causa, & indirectè, ac per-accidens est inten-
tum, n. 2. Item homicidium aliud est simplex, aliud
qualificatum, ut si quis occidat patrem, vel Sacerdo-
tem, vel in Ecclesia aliquem &c. n. 3. Non potest
quis vi iuramenti obligari ad patrandum homicidi-
um iniustum, & illicitum, c. Cum iuramento. 4. h. r.
num. 4.

§. II. Quæ requirantur ad homicidium iniustum directè
voluntarium, ejusque pœnam incurrendam, & quæ
pœnæ iure sint decretae in homicidas?

ASSERTIO I. Requiritur primò, ut sit com-
missum per directam, & expressam, ac spontaneam
voluntatem occidendi, per quam scilicet vel mors
ipsa in se fuerit intenta, vel saltem in sua causa pro-
xima, siue actione tali, ex qua certò, & inevitabili-
ter mors sequi soleat: deinde requiritur, ut effectus,
siue mors reipsâ actu sequatur, præterquam in casu-
bus iure expressis, n. 5. Ass. 2. De Jure Civili pœ-
na homicidij iniusti olim fuit deportatio, & bono-
rum confiscatio, sed hodie est pœna mortis, si per
dolum cædes facta sit. At verò de Jure Canonico, si
laicus committat voluntariè & iniuste homicidium,
excommunicandus est, n. 6. Si verò Clericus patret
homicidium, deponendus est ab Ordine, & benefi-
cio, non autem communione privandus: & insuper
etiam est detrahendus in arcem Monasterium ad
peragendam pœnitentiam: vel loco ejus in carce-
rem perpetuum, vel temporalem, pro qualitate deli-
cti, saltem si non esset pœnitens, sed de fuga suspe-
ctus, n. 7. Verùm quod dicitur in c. 1. h. r. n. 8. Si quis
per industriam occiderit proximum suum, & per insidias,
ab Altari meo avellatur, ut moriatur, id est, depona-
tur, rectius intelligitur de eo, qui per industriam, id
est, ex proposito, & per insidias, id est, proditoriè,
in Ecclesia, vel extra illam, Clericum vel laicum, &
siue ipse occidens sit Clericus, vel laicus, quòd talis,
inquam, non gaudeat immunitate Ecclesiastica, quo-
minùs violenter à suo Jdice extrahi possit ab Eccle-
sia, n. 9.

Bbb b 3

fia, n. 9.

tò, si maritus uxorem, & vice versâ. Sextò, is, cujus
mandato parricidium commissum est, vel consilio,
vel auxilio. Septimò, qui occidit Patronum, vel e-
mit venenum, ut illud filius patri det, n. 1. Qu. 2.
quæ sit pœna parricidij Jure civili? n. 2. & quæ Jure
Canonico, n. 3. Mulier quæ sponte filium, licet ex
iracundia, occidit, inducenda est ad agendam perpetuam
pœnitentiam in Monasterio. Quòd si non
possit ad hoc induci, & timeatur de ejus incontinen-
tia, ei danda est licentia nubendi, ne inhonestè vivat,
c. 1. h. r. n. 4. De Jure Canonico nulla statuta est pœ-
na in parricidis in foro externo, ideo Juxta Eccle-
siasticus parricidam temporali suæ jurisdictioni sub-
jectum remittit ad Judicem sæcularem, secundum
Leges civiles puniendum. Si verò sit Clericus, depo-
ni debet, ac degradari, ac postea tradi Curie sæcula-
ri, num. 5. Mulier occidens filium suum, non debet
ideo à viro separari, non obstante juramento mariti,
quòd se ab uxore separare velit, sed alia pœnitentia
ipsi imponitur, c. 2. h. r. n. 6. & 7. Quando infantes
reperiuntur mortui in lecto, & nescitur, an à patre,
vel matre sint oppressi, agere debent aliquam pœni-
tentiam, si verò sint certi, se eos oppressisse, scire de-
bent, se graviter deliquisse, & pœnitentiam agere te-
nentur per tres annos, quorum unus, secundum ali-
quos, est, ut jejunent in pane & aqua, c. 3. & ult. h. r.
num. 8.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQVIS.

c. 2. n. 6.

c. 1. n. 4.

c. 3. & ult. n. 8.

TITVLVS XI.

DE INFANTIBUS, ET LANGUI-
dis expositis.§. Unic. Quæ sit pœna parentum, qui filios exponunt ab
alijs nutriendos, vel languidos, siue infirmos
ab alijs curandos?

Infans expositus à patre, ipso sciente, & ratum
habente, hoc ipso liberatur à patriâ potestate, sicut
& libertus, vel servus expositus à Patrono, vel Do-
mino, fit ingenuus, aut liber. Idem dicendum, si ij-
dem infirmi expositi sint, vel alimenta ipsis denega-
ta fuerint. Illi verò, qui hos suscipiunt curandos,
vel alendos, non acquirunt jus in eorum personas, c.
unic. h. r. n. 1. Nomine infantis hic intelligitur, qui
est infra septennium. Peccant autem parentes gra-
viter, exponendo filios, si eos commodè alere pos-
sint, n. 2. An & quando si infans à patre expositus,
ab alio alatur, & educetur, alimenta ab eo repeti pos-
sint, vel non possint, cit. n. 2. Quòd pater filijs ali-
menta denegans amittat patriam potestatem, id in-
telligendum est solum quoad filios languidos, seu
infirmos, cujusunque ætatis sint, & per languidos
intelliguntur, qui perpetuo morbo, eoque incurabi-
bili laborant, n. 3. Prædicta autem Constitutio ha-
bet solum locum in filijs legitimis. Infantibus verò
expositis, quorum parentes ignorantur, alimenta
præstari debent ab Ecclesia, vel ejus Rectore, cit.
num. 3.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQVIS.

c. unic. n. 1.